

MITÄ VALVOTTU LÄÄKEHOITO (DOT) TARKOITTAA?

DOT:n avulla varmistetaan tuberkuloosin pitkän ja vaativan lääkehoidon toteutuminen ja siten potilaan parantuminen sekä ehkäistään lääkeresistenssin syntyä ja taudin uusiutumista. DOT tarkoittaa, että työntekijä tai joku siihen koulutettu henkilö on paikalla ja katsoo, kun potilas **nielee** jokaisen lääkeannoksensa. Valvottu lääkehoito on **hoitotoimenpide** eikä epäily potilaan luotettavuudesta. Siihen liittyy olennaisena osana potilaan tukeminen ja ohjaaminen pitkän lääkehoidon aikana.

KENELLE VALVOTTU HOITO ON TARKOITETTU?

Valvottua lääkehoitoa suositellaan kaikille tuberkuloosihoitoa saaville potilaille. Jos tämä ei ole mahdollista, se on aina tarpeen järjestää

- päihdeongelmaisille, sosiaalisesti syrjäytyneille
- huonokuntoisille
- muistamattomille ja iäkkäille henkilöille
- lapsille ja nuorille
- henkilöille, joilla on erilainen kieli- ja kulttuuritausta
- henkilöille, joilla on aikaisemmin ollut ongelmia lääkehoidon noudattamisessa
- potilaille, joilla on mielenterveysongelmia
- lääkeresistenttiä tuberkuloosia sairastaville
- kaikille, jotka ottavat lääkityksen kolmasti viikossa.

MITÄ SE SISÄLTÄÄ?

- lääkehoidon opettaminen potilaalle ja hoidosta vastaaville
- selvitetään erityisesti, että lääkehoidon tulee toteutua päivittäin/ säännöllisesti
- voinnin seuranta
- lääkehoidon haittavaikutusten seuranta
- määräyksen mukaisen lääkityksen tarkistaminen
- lääkkeiden nielemisen valvonta ja kirjaaminen
- yhteydenpito potilaan hoitoa tukeviin tahoihin (sosiaaliseksi, mielenterveystoimisto jne)

MISSÄ SE TOTEUTETAAN?

Valvottu lääkehoito tulisi järjestää sovitusti potilaan kanssa ja tehdä se sekä potilaalle että hoidon järjestäjälle mahdollisimman helpoksi. Lääkehoito voidaan toteuttaa terveyskeskuksessa, potilaan kotona, työpaikalla, koulussa, laitoshoidossa esimerkiksi vankilassa tai muussa sovitussa paikassa. Esimerkiksi kodittomien potilaiden kohdalla DOT voidaan toteuttaa vaikkapa puistossa.

VALVOTUN HOIDON ONGELMAT

Mitä tehdä, jos potilas ei tule noutamaan lääkkeitään tai ei ole sovitulla paikalla kahtena perättäisenä kertana? Yleensä toimitaan seuraavassa järjestyksessä:

DOT:sta vastaava henkilö

- ilmoittaa tilanteesta hoitavaan yksikköön
- ottaa potilaaseen yhteyttä puhelimitse
- käy potilaan kotona
- ottaa yhteyttä omaisiin tai muuhun sovitettuun yhteyshenkilöön

Mikäli potilasta ei tavoiteta, hoitava yksikkö

- ottaa yhteyttä tartuntataudeista vastaavaan henkilöön sekä sosiaaliviranomaisiin
- viimeisenä keinona on pakkohoidon järjestäminen

Tuberkuloosihoidon onnistuminen on niin tärkeää, että sitä ei saa jättää potilaan omalle vastuulle. Lääkehoidon toteuttaminen on vaativaa sekä potilaalle että häntä hoitavalle yksikölle. Usein hoidon onnistuminen edellyttää hyvää yhteistyötä monen eri tahon kanssa. Kaikilla ihmisillä on **oikeus saada parasta mahdollista** hoitoa parantuakseen tuberkuloosista. Tuberkuloosihoidossa tämä tarkoittaa valvottua lääkehoitoa.